

Soạn Ngữ văn lớp 6 VNEN Bài 10: Hoạt động khởi động

Câu 1 (trang 64 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Em đã đọc những truyện ngụ ngôn nào dưới đây?

- Quạ và cáo
- Rùa và thỏ
- Con quạ uống nước
- Rùa và đôi vịt trời

Trả lời:

Em đã học tất cả các truyện ngụ ngôn đã nêu ở trên.

Câu 2 (trang 64 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Theo em, truyện ngụ ngôn có những đặc điểm nào khác truyện thuyết và truyện cổ tích?

Trả lời:

Truyện ngụ ngôn có những đặc điểm khác truyện thuyết và truyện cổ tích:

Thể loại	Truyện ngụ ngôn	Truyện thuyết	Truyện cổ tích
Đôi tượng	Mượn hình ảnh, lời nói, hành động,... của loài vật ngụ ý chỉ con người	Kể các nhân vật, sự kiện lịch sử	Kể về cuộc đời, số phận nhiều loại nhân vật
Mục đích	Giáo dục, khuyên răn, hướng con người tới cái chân, thiện, mỹ.	Thể hiện nhìn nhận đánh giá của nhân dân với nhân vật hoặc các sự kiện lịch sử đó. - Có yếu tố kì ảo	Thể hiện quan niệm, ước mơ nhân dân về cuộc đấu tranh giữa cái thiện và cái ác - Có yếu tố hoang đường, kì ảo

Soạn Văn lớp 6 VNEN Bài 10: Hoạt động hình thành kiến thức

Câu 1 (trang 65 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc văn bản sau: *Ếch ngồi đáy giếng*

Câu 2 (trang 65, 66 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tìm hiểu văn bản:

a (trang 65 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Trả lời câu hỏi sau:

- (1) Vì sao ếch tưởng bầu trời trên đầu bé bằng cái vung còn nó thì oai như một vị chúa tể?
- (2) Do đâu ếch bị con trâu đi qua dẫm bẹp?
- (3) Theo em truyện ngụ ngôn *Ếch ngồi đáy giếng* nêu lên bài học gì?

Trả lời:

(1) Ếch tưởng bầu trời trên chỉ bé bằng cái vung còn nó thì oai như vị chúa tể vì ếch không có hiểu biết về thế giới bên ngoài.

- Ếch sống lâu trong giếng, nhìn lên chỉ thấy một bầu trời tròn nhỏ bằng khuôn giếng.

- Xung quanh chỉ có vài con nhái, cua, ốc bé nhỏ, tiếng kêu của ếch làm cua ốc hoảng sợ => ếch tưởng mình rất oai.

(2) Ếch bị trâu dẫm bẹp vì:

- Khi ra khỏi giếng, ếch ta kiêu ngạo, tự phụ, cho rằng nó là chúa tể, bầu trời bé bằng vung

- Nó không chịu quan sát xung quanh, không chịu mở rộng tầm nhìn

(3) Bài học từ câu chuyện:

- Môi trường sống tác động lớn đến sự hình thành nhân cách, suy nghĩ mỗi người.

- Không chủ quan kiêu ngạo, coi thường những đối tượng xung quanh.

- Phải hiểu người hiểu ta, biết học hỏi mở rộng tầm nhìn.

b (trang 65, 66 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Thảo luận:

Dưới đây là các ý kiến bàn về truyện *Ếch ngồi đáy giếng*. Em có đồng ý với những ý kiến nào? Vì sao?

(1) Từ câu chuyện về cách nhìn thế giới bên ngoài chỉ qua miệng giếng nhỏ hẹp của chú ếch, truyện phê phán những kẻ hiểu biết ít mà lại huênh hoang, khuyên nhủ người ta phải cố gắng mở rộng tầm hiểu biết của mình, ko được chủ quan, kiêu ngạo.

(2) Truyện ngụ ngôn *Ếch ngồi đáy giếng* muốn ám chỉ những người hiểu biết nông cạn, tầm nhìn hạn hẹp nhưng luôn tỏ vẻ ta đây hơn người.

(3) Ếch ngồi đáy giếng ngụ ý muốn ám chỉ những người hiểu biết nông cạn, tầm nhìn hạn hẹp nhưng luôn tỏ vẻ ta đây hơn người.

(4) Từ cách nhìn thế giới bên ngoài chỉ thông qua miệng giếng của chú ếch nọ, truyện nhằm ám chỉ những người hiểu biết ít do điều kiện tiếp xúc hẹp nhưng lại chủ quan, coi thường thực tế. số phận của những người đó, nếu ko giống như con ếch huênh hoang, hợm hĩnh nọ, thì chí ít, họ cũng phải trả giá bằng những thất bại chua xót với thực tiễn phong phú và sinh động, mà khi hiểu ra thì sự đã rồi.

Trả lời:

- Em đồng ý với những ý kiến (1), (3), (4)

- Lý do: các ý kiến đó phản ánh đúng nhất nội dung của truyện, ý kiến (2) chưa đầy đủ và không chính xác.

c (trang 66 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Bài học từ truyện *Ếch ngồi đáy giếng* có ý nghĩa như thế nào đối với em? Viết lại ý kiến em vào vở.

Trả lời:

Bài học từ truyện *Ếch ngồi đáy giếng* cho em nhận ra cái giá của sự ngạo mạn kiêu căng và thiếu hiểu biết là rất lớn. Trong bất kỳ hoàn cảnh nào, chúng ta cũng nên nhận thức đúng đắn về tầm hiểu biết của mình với thế giới, từ đó phấn đấu học tập, rèn luyện. Không chỉ kiến thức ở trường học là cần thiết, em cần có hiểu biết về những kỹ năng sống, có hiểu biết về môi trường sống của mình, người ta gọi đó là trường đời. Vì thế mà không ngừng học hỏi.

Câu 3 (trang 66 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tìm hiểu về danh từ chung và danh từ riêng

a (trang 66 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Viết tên một danh lam thắng cảnh hoặc di tích lịch sử của đất nước ta vào thẻ chữ hoặc vào vở. Nhận xét về cách viết danh từ chung, danh từ riêng.

Trả lời:

VD: gò Đống Đa, vịnh Hạ Long, đền Ngọc Sơn, hồ Hoàn Kiếm, cầu Long Biên, chùa Bái Đính,...

Nhận xét cách viết: Danh từ chung thường không viết hoa. Danh từ riêng là tên riêng thường được viết hoa

b (trang 66 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Tìm các danh từ trong mỗi câu dưới đây rồi điền vào bảng phân loại:

- Vua/ nhớ/ công ơn/ tráng sĩ/, phong/ là/ Phù Đổng Thiên Vương/ và/ lập/ đền thờ/ ngay/ ở/ làng/ Gióng, nay/ thuộc xã/ Phù Đổng/ huyện/ Gia Lâm/, Hà Nội/

- Ngày xưa/, ở/ miền/ đất/ Lạc Việt/, cứ/ như/ bây giờ/ là/ Bắc Bộ/ nước/ ta/, có/ một/ vị/ thần/ thuộc/ nòi/ rồng/, con trai/ thần/ Long Nữ/, tên/ là/ Lạc Long Quân.

Danh từ chung	
Danh từ riêng	

Trả lời:

Danh từ chung	vua, công ơn, tráng sĩ, đền thờ, làng, xã, huyện, miền, đất, nước, ta, thần, con trai, thần, tên
Danh từ riêng	Phù Đổng Thiên Vương, Gióng, Phù Đổng, Gia Lâm, Hà Nội, Bắc Bộ, Long Nữ, Lạc Long Quân.

c (trang 66 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Nhắc lại quy tắc viết chữ hoa và cho ví dụ minh họa từng trường hợp dưới đây:

- Quy tắc viết hoa tên người, tên địa lí Việt Nam
- Quy tắc viết hoa tên người, tên địa lí nước ngoài (theo cách phiên âm trực tiếp và theo cách phiên âm người Hán Việt)
- Quy tắc viết hoa tên các cơ quan, tên tổ chức, các danh hiệu, giải thưởng, huân chương....

Trả lời:

Quy tắc viết hoa tên người, tên địa lí Việt Nam: viết hoa tất cả các chữ cái đầu tiên của họ, tên đệm, tên. VD: Nguyễn Ái Quốc, Hà Nội, Hà Tĩnh...

- Quy tắc viết hoa tên người, tên địa lí nước ngoài : tên người, tên địa lí phiên âm qua tiếng Việt chỉ viết hoa chữ cái đầu tiên của họ, đệm, tên (Giữa các tiếng có thể có hoặc không có dấu nối). VD: Hong Kong, Mát-xơ-va, Harry Potter, Conan, Đô-rê-mon...

- Quy tắc viết hoa tên các cơ quan, tổ chức, các danh hiệu, giải thưởng, huân chương...: viết hoa chữ cái đầu tiên của tiếng đầu tiên. VD: Trường Trung học cơ sở Kim Liên, huân chương Hồ Chí Minh

Câu 4 (trang 67 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Cách kể bằng lời nói về một sự việc của bản thân.

a (trang 67 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Em đã từng kể cho ai nghe những chuyện vui, buồn của mình? Theo em để người nghe hiểu được câu chuyện thì cần phải kể như thế nào?

Trả lời:

- Em từng kể mẹ, bà hoặc bạn bè nghe những chuyện vui, buồn của mình.

- Để người nghe hiểu được câu chuyện thì cần kể câu chuyện đúng trình tự diễn ra sự việc, chân thực, có thể hiện cảm xúc cá nhân sẽ khiến câu chuyện sinh động hơn và người nghe có thể hiểu cảm xúc mình.

b (trang 67 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Lập dàn ý cho các đề văn sau:

(1) Kể lại một chuyện về quê.

(2) Kể lại một cuộc thăm hỏi gia đình liệt sĩ neo đơn

(3) Kể về một cuộc đi thăm di tích lịch sử

(4) Kể về một chuyến đi thăm thành phố

Trả lời:

Đề (1)

- Mở bài: Lý do về thăm quê, về thăm quê với ai?

- Thân bài:

+ Cảm xúc ban đầu khi về thăm quê (cái nhìn bao quát)

+ Những điều mới lạ ở quê khiến em thích thú: thiên nhiên, không khí trong lành, nhiều cây cối...

+ Những người họ hàng của em ở quê: chất phác, bình dị, chân thật...

+ Gặp các bạn mới, cảm giác của em về các bạn, con người miền quê

+ Lúc chia tay em cảm thấy như thế nào? Có xúc động không?

- Kết bài: Cảm nghĩ về chuyến thăm quê

Đề (2)

- Mở bài: Chuyến đi đó em đi cùng ai, với mục đích gì?

- Thân bài:

+ Chuẩn bị trước khi đi: mang hoa quà quà tặng, trang phục như thế nào?

+ Hình dung về gia đình liệt sĩ đó

+ Cuộc gặp gỡ: không gian gia đình, hàng xóm láng giềng của liệt sĩ, những hành động của em, của đoàn thăm và cảm xúc của gia đình liệt sĩ...

- Kết bài: Lời chào gia đình và đi về, cảm xúc của em và người trong đoàn đi thăm.

Đề (3)

- Mở bài: Em đi thăm di tích vào dịp nào, đi cùng ai?

- Thân bài:

+ Tả lại cảnh đẹp mà em đã đến thăm.

+ Con người ở đó ra sao, có thân thiện không?

+ Những giá trị lịch sử mà em cảm nhận được

- Kết bài: Cảm nghĩ của em sau chuyến đi.

Đề (4)

- Mở bài: Giới thiệu chuyến đi, đi dịp nào, đi cùng ai?

- Thân bài:

+ Đêm trước khi đi: chuẩn bị đồ, nghĩ ngợi nhiều, mong chờ hay lo lắng điều gì?

+ Lúc xuất phát, mọi người cùng lên xe, đồ đạc linh tinh...

+ Trên đường đi: em ngắm nhìn cảnh vật lạ lẫm, cảnh vật thay đổi dần từ rừng núi đồng bằng tới các tòa nhà chọc trời...

+ Cảnh vật toàn cảnh ở thành phố: tòa nhà, giao thông, khói bụi, công viên, nhà cửa, phố phường đông vui và nhộn nhịp...

- Kết bài: Cảm nhận chung của em về chuyến đi.

Soạn VNEN Văn 6 Bài 10: Hoạt động luyện tập

Câu 1 (trang 67, 68 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Kể lại các sự việc theo dàn ý đã lập theo nhóm và kê trước lớp.

Câu 2 (trang 68 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Các từ được in đậm trong mỗi câu dưới đây có phải là danh từ riêng không? Vì sao?

a. **Chim, Mây, Nước** và **Hoa** đều cho rằng tiếng hát kì diệu của **Hoạ Mi** đã làm cho tất cả bừng tỉnh giấc.

b. Nàng **Út** bèn lên dâng lên vua mâm bánh nhỏ.

c.(...) Khi ngựa thét ra lửa, lửa đã thiêu cháy một làng, cho nên làng đó về sau gọi là làng **Cháy**.

Trả lời:

a. Các từ: **Chim, Mây, Nước, Hoa, Hoạ Mi** là danh từ riêng. Chúng vốn đều là các danh từ chung - tên gọi một loại sự vật nhưng trong câu văn này được dùng để gọi tên riêng của nhân vật nên được dùng như danh từ riêng.

b. Từ **Út** là danh từ riêng vì là tên riêng của nhân vật.

c. **Cháy** vốn là một động từ nhưng ở trong trường hợp này **Cháy** - tên làng dùng để gọi tên địa phương => là danh từ riêng.

Soạn VNEN Ngữ văn 6 Bài 10: Hoạt động vận dụng

Câu 1 (trang 68 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Có bạn chép đoạn thơ sau đây của Tố Hữu mà quên viết hoa một số từ trong danh từ riêng. Em hãy tìm các danh từ ấy và sửa lại cho đúng:

Ai đi Nam Bộ

Tiền giang, hậu giang

Ai vô thành phố

Hồ Chí Minh

rực rỡ tên vàng.

Ai về thăm bung biển đồng tháp

Việc Bắc, miền Nam, mồ ma giặc pháp

Nơi chôn rau cắt rốn của ta!

Ai đi Nam - Ngãi, Bình - Phú, khánh hoà

Ai vô phan rang, phan thiết

Ai lên tây nguyên, công tum, đặc lặc

Khu Năm dăng dặc khúc ruột miền Trung

Ai về với quê hương ta tha thiết

Sông hương, bến hải, cửa tùng...

Trả lời:

Ai đi Nam Bộ

Tiền Giang, Hậu Giang

Ai vô thành phố

Hồ Chí Minh

rực rỡ tên vàng.

Ai về thăm bung biển Đồng Tháp

Việc Bắc, miền Nam, mồ ma giặc Pháp

Nơi chôn rau cắt rốn của ta!

Ai đi Nam - Ngãi, Bình - Phú, Khánh Hoà

Ai vô Phan Rang, Phan Thiết

Ai lên Tây Nguyên, Công Tum, Đắc Lắc

Khu Năm dăng đặc khúc ruột miền Trung

Ai về với quê hương ta tha thiết

Sông Hương, Bến Hải, Cửa Tùng

Câu 2* (trang 68 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Viết đoạn văn ngắn nêu ý kiến của em về thành ngữẾch ngồi đáy giếng. Nêu một số hiện tượng trong cuộc sống để minh họa cho thành ngữ.

Trả lời:

Khi đọc xong câu chuyện ngụ ngônẾch ngồi đáy giếng, em nhận ra mình có rất nhiều khiếm khuyết, kiến thức của em quá hạn hẹp giữa trời tri thức rộng lớn. Vì thế em cần luôn biết tìm tòi học hỏi chứ không thể như chú ếch ngạo nghễ kia. Câu thành ngữ “Ếch ngồi đáy giếng” chỉ những người hiểu biết ít mà tự cao tự đại. Thành ngữ này còn chỉ những người có tính chủ quan, coi thường thực tế. Những người như vậy nếu không như con ếch nọ thì cũng gặp thất bại khi tiếp xúc thực tiễn.

- Một số hiện tượng minh họa thành ngữ “ếch ngồi đáy giếng”: Chú Dế Mèn trong Dế Mèn phiêu lưu ký cũng như “ếch ngồi đáy giếng”, chú phải trả giá bằng cái chết của Dế Choắt.

Soạn Văn VNEN 6 Bài 10: Hoạt động tìm tòi mở rộng

(trang 69, 70, 71, 72 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc thêm

- *Thầy bói xem voi*

- *Đeo nhạc cho mèo*